

BYFORENINGEN FOR ODENSE

31. årgang
oktober 2007 **4**

ALBANI BRYGGERIERNE
LAD DER NU GÅ ODENSE I DEN
INDUSTRIKULTUR
FOSS' FABRIKKER
ODENSE HAVNS UDVIKLING
BY & LANDS FREMTID
ODENSE SUKKERKOGERI

11. oktober side 14
25. oktober side 9
28. oktober side 15
10. november side 16
8. december side 16
27. november side 17
9. januar side 18

BYFORENINGEN FOR ODENSE

FORMAND:

Frede Madsen
Hjortebjergvej 38, 5230 Odense M
Tlf.: 66 13 58 45
E-mail: fredemadsen@mail.dk

NÆSTFORMAND:

Jens Ulrik Rasmussen
Søhusvej 49, 5270 Odense N
Tlf.: 66 18 64 38

SEKRETÆR:

Birte Landorph
Bergendals Alle 14, 5250 Odense SV
Tlf.: 66 13 11 75
E-mail: b.d.landorph@post.tele.dk

KASSERER:

Søren Michael Nielsen
Østre Stationsvej 42, 5000 Odense C
Tlf.: 65 91 01 42
E-mail: jette@stoksted.com

REDAKTØR:

Andreas Isager
Thorslundsvej 6, 5000 Odense C
Tlf.: 66 13 92 10
E-mail: ai@isagerarkitekter.dk

ØVRIG BESTYRELSE:

Jarl Abrahamsen
Østrupvej 21, Tarup, 5210 Odense NV
Tlf.: 66 14 27 68
E-mail: jarlabrahamsen@hotmail.com

SUPPLEANTER:

Poul Karmdal
Tlf.: 66 14 27 72, Fax 66 14 27 92
E-mail: poul@karmdal.com

Helga Brøndum
Tlf.: 66 11 68 18
E-mail: helgagroendum@gmail.com

Flemming Wedell
Tlf.: 66 14 18 14
E-mail: flwe@privat.dk

NYT FRA BESTYRELSEN

Foreningens bestyrelse har pr. 1. september set sig nødsaget til at gøre boet op. En del restanter i kontingent har vi måttet sige farvel til. Det drejer sig om godt en snes personer.

I bestræbelserne på at informere bredt om foreningens arrangementer og øvrige fortræffeligheder er der ligeledes pr. 1. september udsendt informationsfolder samt blad og følgeskrivelse til 744 udvalgte personer, institutioner, kontorer og klinikker i håb om at få reproduceret foreningens medlemstal, der i øjeblikket er på 303 medlemskaber.

Vore mange aktive og tilfredse medlemmer må gerne arbejde med på sagen. Medlemskredsen er ligeledes meget velkommen til at fremsætte forslag og ønsker til kommende arrangementer.

Frederik Karmdal har valgt at trække sig fra bestyrelsesarbejdet.

TIL ROMANTISKE BOGSAMLERE

Ole Jepsen, vor bekendte bogsamler og bogformidler, gør opmærksom på, at han er kommet i besiddelse af nogle eks. af en bog om den romantiske have på Sanderumgaard. Den hedder "Johan Bülow på Sanderumgaard" og er af H.P. Rohde. Interesserede kan henvende sig på tlf. 66 12 14 39.

FORMANDENS KLUMME

ved formand Frede Madsen

Kære medlemmer

Formandens klumme skal denne gang handle om BYFORENINGENS HOLDNING til diskussionen om Kvarterplan by - havn, eller som det nu lyder: NEDGRAVNINGEN AF THOMAS B. THRI-GESGADE - eller ej ?

Synspunktet blev bragt i FYENS STIFTS-TIDENDE den 1. september under overskriften Går der nu Odense i den - igen?, men synspunktet skal her præciseres.

I omtalte Kvarterplan by - havn var der fra begyndelsen ikke indbygget en mulighed for en nedgravning af dette gade-forløb.

Spørgsmålet blev rejst i januar 2007-overvejende fra pressens side, om det ikke kunne være en praktisk mulig og økonomisk forsvarlig løsning at lægge gadestrækningen under jorden?

Borgmester, rådmand og byplanafdeling tog spørgsmålet op og lovede at regne på det.

I marts forelå der så to nye scenarier i tilgift til de allerede kendte løsningsvarianter.

Hele kvarterplanen var genstand for en høring og bearbejdning i perioden maj til juni. Byforeningen var aktiv deltager i

arbejdet, der afsluttedes med det offentlige møde den 28.juni. En fællesudtalelse blev udarbejdet og kan rekvireres ved Odense Kommune.

Der var udbredt tilfredshed blandt deltagerne ved at have en evt. nedgravning med i høringsprocessen, men efterhånden som arbejdet skred frem, gav flere og flere deltagere udtryk for betænkeligheder ved at vælge denne løsning, fordi

- 1. Man vil ikke kunne begrænse en forventelig stærkt tiltagende hurtig trafik til og fra Odenses bymidte.*
- 2. Trafikproblemer ville fortsat bestå før - og efter tunnellens indgange, (Albanigade og krydset ved Stationsvej, Hans Mulesgade og vejstrækningen ned til havnen).*
- 3. Nedkørslerne vil være meget skæmmende i bybilledet og ved passagen Vægtergården/Jomfruklostret decideret hindrende for cyklister og gående.*
- 4. Kanalforbindingen er en forudsætning for fremtidig trafikafvikling og bør derfor prioriteres - og evt. suppleres.*
- 5. Det offentlige trafiksystem vil få øgede vanskeligheder til at få afviklet både fjern- og lokaltrafik.*

Vor konklusion bliver derfor: Resourceforbruget ved en nedgravning, kort eller lang, står ikke i rimeligt forhold til de evt. opnåede gevinster.

Lyt derfor til Byforeningens kommentarer og selvstændige forslag (se sidste nummer), der opererer med en minimal nedgravning (til P-pladser) og en principiel støtte til begrebet bygade.

*På Byforeningens vegne
Frede Madsen*

AFVIKLEDE ARRANGEMENTER

sammendrag af aktiviteter afholdt i august og september.

tekst: Frede Madsen

fotos: Frede Madsen / Poul Karmdal

ÉT AFLYST OG ET PAR VELBESØGTE ARRANGEMENTER

Besøget på Foss´ fabrikker i Ridehusgade måtte desværre aflyses - ikke pga. manglende tilmeldinger, men fordi virksomheden anmodede om udsættelse af vort besøg. Derfor genfindes det blandt de programsatte nye arrangementer.

DEN ROMANTISKE HAVE var målet for Byforeningens besøg på **SANDERUM-GÅRD** onsdag den 29. august.

Haven, der stor set havde ligget hen på naturens betingelser siden 1835, er i fuld gang med at genindtage sin status som et af landets meget spændende og besøgsværdige anlæg med snoede stien i parklignende beplantning, kanaler og kuriøse pavilloner.

Havens historie såvel som de aktuelle planer og ikke mindst visionerne for fremtiden blev dygtigt og engageret fremført af Susanne Vind, som derefter på en dejlig sensom-merdags aftenvandring gav de fremmødte foreningsmed-

lemmer - 40 i alt - et indblik i de mere detaljerede planer for den nye tids have. Vi takker for en udbytterig aften og ønsker "god vind" med virkeliggørelsen af planerne.

DALUM PAPIRFABRIK - eller **DALUM PAPIR** som den moderniserede udgave af den gamle hæderkronede industri-virksomhed kaldes i dag tog mandag den 10. september venligt imod over 50 nysgerrige og spørgelystne byforeningsmedlemmer .

Netop moderniteten og det miljørigtige look var hovedindtrykket af mødet i kantinen, hvor adm. direktør Henrik Andersen orienterede om virksomhedens aktuelle status. Den efterfølgende rundvisning på det ganske omfangsrige areal som papirfabrikken råder over dokumenterede dette. Der ligger også spændende planer for en del af det grønne område i de kommende år.

STØTTE TIL BEVARINGSVÆRDIGE BYGNINGER

tekst: Heidi Hauschild Jensen, Arkitekt MAA, Odense Kommune, Byplan

I forbindelse med udarbejdelsen af Kommuneatlas Odense, blev alle bygninger før 1940 registreret. De fik en bevaringsværdi fra 1-9, hvor 1 er den højeste. Bygninger i kategorien 1-4 er udpeget bevaringsværdige i kommuneplanen.

I Odense Kommune er der udpeget ca. 3.400 bevaringsværdige bygninger i kommuneplanen. Derudover er der bygninger, som er omfattet af en bevarende lokalplan og som derigennem er udpeget bevaringsværdige.

Man kan finde de bevaringsværdige bygninger ved at søge på kommunens hjemmeside under planlægning og Kommune- og Miljøplan 2004-2016, planhæfter/bevaringsværdige bygninger. Derudover kan man søge på Kulturarvsstyrelsens hjemmeside under fredede og bevaringsværdige bygninger på den pågældende adresse.

Når en bygning er udpeget bevaringsværdig, betyder det dels, at den ikke må nedrives, før der er taget positiv stilling hertil og dels betyder det, at der kan opnås økonomisk støtte til istandsættelse i henhold til Byfornyelsesloven.

I Odense Kommune, er det byplan, der administrerer byfornyelsesloven og den del af fredningsloven, der omhandler de bevaringsværdige bygninger.

I nedrivnings- og større ombygningssager samarbejdes med byggesag og der er et godt samarbejde med Odense Bys Museer.

I henhold til Byfornyelsesloven kan der søges støtte til bevaring af ejer-, andels- og udlejningsboliger. Det er et vilkår i loven, at ejendommens bevaringsværdi fastholdes eller øges for, at der kan ydes støtte.

Byfornyelsesloven er en boligsocial lov og der kan derfor kun ydes støtte til den beboede del af en ejendom.

Tidligere lå bevaringsdelen i Byfornyelsesloven hos Bygningsforbedringsudvalget. Opgaven klares nu administrativt for at lette sagsbehandlingen.

For de bevaringsværdige bygninger, er det vigtigt at søge at bevare så meget som muligt og ved udskiftning kun anvende originale materialer. Ved besigtigelse af den enkelte ejendom vurderes løsningsmulighederne og der tages stilling til støtteudmålingen og om der i det hele taget skal ydes støtte. Der kan ydes støtte ved anvendelse af de rigtige materialer og løsninger.

Man kan læse mere om proceduren ved ansøgning om støtte på kommunens hjemmeside, ved at søge på byfornyelse.

Med støtteordningen er der mulighed for at hjælpe folk til at vælge den rigtige løsning i materialer og udformning. Det kan på kort sigt være lidt dyrere, men på længere sigt tjener det sig ind både med hensyn til holdbarheden og det æstetiske.

LAD DER NU GÅ ODENSE I DEN!

Kronik af Johannes Nørregaard Frandsen

Med forfatterens tilladelse bringes et uddrag af en kronik, der blev bragt i FS den 10. september i anledning af markeringen på starten på Odensesamarbejdet MASKOT:

Johs. Nørregaard Frandsen er institutleder for institut for Litteratur, Kultur og Medier, Syddansk Universitet.

.....

“Det er en frygtelig historie”, sagde en journalist, og det omme i den kant af landet, hvor historien ikke var passeret. “Det er en frygtelig historie i Andersens gamle hjemby! Jeg tør ikke investere! Eller betale mine skattekroner der! Eller studere i den by! Eller iværksætte! Huh! Det er godt, vi er mange sammen på limpinden!” - Og så fortalte han, så de digitale skærme gnistrede hos de andre meningsdannere og både politikere, medier, universitet, kulturinstitutioner og investorer lod kammen falde! Det er ganske vist!

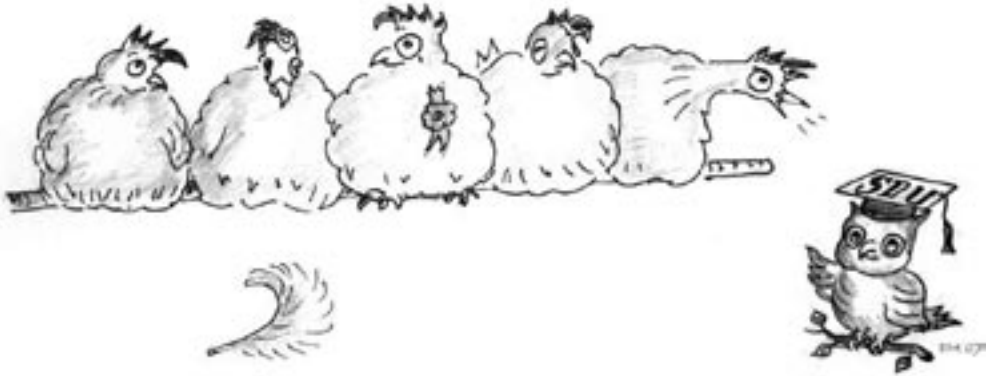
Men vi vil begynde med begyndelsen, og den er svær at finde, men måske handler det om en velbjærget borgerby midt i det fedeste selvfornøjede Fyn, hvor de røde køer brøler, mens de røde heste vinder løbet - Kom så, Ibrahim! - og tågen letter i fynsk forår mens alle de små fowli, de' dog e' te' i år! Hvor alting kom let i industritiden, og hvor borgerskabet, der var hvidfjedret og lavbenet, lagde deres reglementerede æg, og var respektabel i alle måder - nøjagtig som den rødeste røde arbejderklasse i fine rækkehuse med georginer og stokroser nok.

Men en dag pillede byen en fjer, for alle bilerne skulle jo igennem til havnen - eller også var det omvendt - og gamle Thomas B. Thrige skulle vel også have en gade. Det fik han! Og det endda med fire spor lige midt i byen.

Ja, det var da en beslutning, men siden kunne ingen huske af hvem eller hvorfor, og sådan blev der en firsporet kurren af alle duerne på taget, der ikke vidste at sige andet end: “Vi sagde det nok! Vi sagde det nok! Vi sagde det nok!” Men sådan er det med duer, ingen kan huske, hvad det var, de nok sagde! Snart vænnede hele hønsegården og dueslaget sig til at kagle og kurre: Vi sagde det nok! Vi sagde det nok! - Og det er jo det samme som: “Det nytter ikke noget!” Og det er jo godt, for det er det samme som at købe kejserens ny klæder i metermål, og det koster mere end det varmer.

Høne sad ved høne på hjaldet, hane ved hane og (Jens P.) Koch ved (Morten) Korch. De hørte og hørte, hvad der blev sagt. Ja, en nabo måtte sige det: “Hørte du, hvad der her blev sagt? Jeg nævner ingen, men der er gået Odense i den igen! Ja, det er jo for at plukke sig selv.

tegning: Frede Madsen

Det skal være så velgørende at plukke sig selv! I hvert fald gør de det igen og igen til halen er bar, og de ikke har en eneste fjer på! Var jeg kulturminister, ville jeg foragte sådan en høne! Huh!”

Og lige over hønsenes hjald, der sad jo Uglen, der var så fornem, at han kunne kalde sig Syddansk og strutte med sine rustrøde fjer i den fynske bøgeskov og øve sig i ordet “campus” i ental og flertal efter adskillige bøjninger, endda på sønderjysk kinesisk, esbjergensisk marinarkæologisk og koldingensisk trekantiværksætning, jo de havde skarpe ører i den familie, de hørte hvert et ord, rullede med øjnene og på r’erne i Forrrrskning, og viftede med vingerne: “Der er gået Odense i den! Hør bare ikke efter! Men I hørte sagtens, hvad der blev sagt? Der er gået Odense I den igen!”

Jeg hørte det med mine egne ører, og man skal høre meget, før de falder af. Der er gået Odense i den. De sidder og piller fjerene af og lader både borgmesteren og rådmanden se på det! Boyelig og føjelig, fjer på fjer.”

“Prenez garde aux enfants!”, sagde Ugle-

Fader, “det er ikke noget for de studerende! Dem skulle der da nødigt gå Odense i”. Men det gør der nu heller ikke, for de flyver til andre hjald, hvis ikke hønsegården giver dem andet end korn at pikke. De vil også have fede hønsegårde at klukke og skrabe i.

Taj, byen som havde mistet den løse, lille fjer, kunne slet ikke kende sin egen historie igen, og da byen var en respektabel by, så sagde den: “Jeg foragter det hønseri!, men sådan er det, når der går Odense i den. Sådan noget skal man ikke fortie”, og så kom det i Fyens Stiftstidende, og det blev trykt, og det er ganske vist: Der er gået Odense i den!

Undskyld! Det er helt utilstedeletigt at fortælle den slags eventyr, der slet ikke er for børn. Vi skulle dog hellere fortælle noget opbyggeligt, når vi nu er betalt for det. Og det er netop, hvad vi gerne vil gøre, fortælle en opbyggelig historie om at lade en lille fjer blive til fem fede høns, der er i stand til at dreje hanen om for en ny og kreativ produktiv udvikling for en by og en region, som rummer mange flere kræfter end hønsegården lader ane.

MASKOT er - om ikke hanegal - så dog en slags galskab, hvor initiativtagerne har vovet at rejse kammen og forlade hjaldets forudsigelighed. Maskot er et såkaldt akronym, altså et navn der er dannet af forbogstaver fra partnernes navne. Museer, arkiver, Syddansk Universitet, kultur og kulturhistorie, Odense, tænketank og samarbejde. Mere konkret er det en samarbejdsaftale, som vi glæder os til at undertegne, mellem Odense Bys Museer, Stadsarkivet, Statens arkiver v/Landsarkivet for Fyn og Dansk Data Arkiv, Syddansk Universitet ved Institut for Historie, Kultur og Samfundsbeskrivelse samt Institut for Litteratur, Kultur og Medier.

Vi er - om ikke D'Artagnan og De Tre Musketerer - så dog erfa-venner, der har siddet med fødderne i kulturens rindende strøm og set Odense Å flyde. Vi så Odense blive forbigået som hovedstad for den syddanske region, skønt her lå jo universitetets og sundhedsvæsenets absolutte hovedborge.

Tilsammen har vi, universitet og de tre markante arkiv- og museumsinstitutioner, stor viden og kompetence, når det gælder denne bys rige kulturarv - og byen selv som kulturarv. Vi har ikke bare adgang til arkivalier, ting og biografier, men vi har tilsammen en fremragende gruppe af forsknings- og formidlingsmedarbejdere, som vi gerne vil bringe ind i et forpligtende samarbejde om en række helt konkrete projekter, der dels allerede er her, dels vil opstå i tiden frem over.

Vi har en enestående historiske chance og mulighed for at lade dette samarbejde folde sig ud netop nu på en måde, som ikke bare kan give point i forskningens store annaler, men som konkret og kontant kan medvirke til formningen af byens fremtid, og som kan stille sig til rådighed i den videre udvikling af byens kreative potentiale.

Netop nu står Odense over for store udfordringer og muligheder. Byrådet har besluttet sig for at satse stærkt på det kreative i sin udbygning. Havnemiljøet skal finde sin fremtid og Thomas B. Thriges Gade ligger der som en slange, der ikke ved om den vil grave sig ned eller fortsat spalte byen med sit dræberhug.

Vi har tilsammen meget stor ekspertise i områder som industri- og erhvervshistorie samt i markante personers historie som eksempel naturligvis i H.C. Andersens litteratur, liv og levned i Guldalderens epoke. Vi har tilsammen en overordentlig stor viden om kulturformidling i teori og praksis. Og så er vi vant til at samarbejde med byen, med regionen - og med hinanden. Vi glæder os til at det vil efterspørges, at der søreme gik Odense i den! Men at det denne gang betød det stik modsatte af, hvad det plejer. Fra nu af skal der gå Odense i den langt uden for andegården.

Og det kommer i avisen, og det bliver trykt, og det er ganske vist: En lille fjer kan nok blive til fem høns. Det er ganske vist! Lad der nu gå Odense i den.

Johannes Nørregaard Frandsen

ET ANDET ODENSE PÅ DAGSORDENEN !

Byforeningen inviterer til medlemsmøde på Stadsarkivet

foto: Nelson Pavlosky, www.flickr.com

- tid > torsdag den 25. oktober, klokken 19⁰⁰
 sted > Stadsarkivet ved Sct. Knuds Domkirke
 tilmelding > Frede Madsen, 66 13 58 45 eller Søren Michael Nielsen, 65 91 01 42
 mødegebyr > 40,- kr. pr. person

Odense skulle gerne stå i vor bevidsthed — og i andres — som en by vi gerne omtaler, anbefaler og beskæftiger os med på konstruktiv vis.

Noget må der gøres i en tid, hvor store projekter omlægges, henlægges eller nedlægges, og hvor pressen formidler negativitet!

Indleder: Johs. Nørregaard Frandsen men vi forventer aktivt medspil - og medspil af foreningens medlemskreds.

Johs. Nørregaard Frandsen er med i det nyoprettede samarbejde MASKOT, der gerne vil profilere Odense på en ny og spændende måde - se foranstående artikel.

INDUSTRIUDFLYTNING OG BYOMDANNELSE

af Kaj Brinkmann, tidligere bestyrelsesmedlem

foto: Flemming Wedell

INDUSTRIUDFLYTNING

Industrivirksomhedernes domæne havde i første halvdel af det 20. århundrede haft afgørende indflydelse på den kendte bystruktur.

Således var middelalderbyens kerne i stor udstrækning totalt udbygget med større og mindre virksomheder, som i det store og hele branchemæssigt repræsenterede en meget alsidig produktion til et forbrugersamfund i vækst.

Mange virksomheder havde også set fordelene ved at have staben af medarbejdere tæt tilknyttet til arbejdspladsen, så det var ikke udsædvanligt at en virksomhed var omkalfatret med udbygning af egne boligkvarterer.

For eksempel var området omkring Sotebrødrene Torv i den grad præget af maskinfabrikken Phønix.

Efter den 2. verdenskrigs afslutning i 1945 fik den odenseanske industri nye udfordringer.

De fem krigsår havde sat markante spor i virksomhedernes produktion, ikke mindst på grund af manglende råstoffer, men også et afsætningsmarked, som var blevet betydeligt indskrænket.

Virksomhedernes muligheder for at ekspandere var stærkt begrænsede.

Nu skulle der nytænkning til, "og der blev tænkt" enkeltstående virksomheder havde således været forudseende nok før krigens udbrud til at have sikret sig ekspansionsmuligheder i byens periferi.

Odense Kamgarnsspinderi var et af dem, og vel nok også det første, der havde for øje at se muligheder for en udvidelse på Klosterbakken.

Ejeren konsul Carl Bremer havde så tidligt som i 1938 erhvervet Munkerisgården i Hunderup bydelen, og her igangsat en opførelse af et moderne fabriksanlæg.

Virksomheden blev i efterkrigsårene til en af de mest dynamiske i klædebranchen, som tildels skyldtes en del opkøb af an-

foto: Flemming Wedell

dre tekstilvirksomheder. Og ved afslutningen af den endelige udflytning midt i 50'erne, skiftedes navn til "Det danske Kamgarnsspinderi. A/S "Virksomheden", som var placeret ved den senere anlagte Munkerisvej tog i 80'erne navn til "Odense Hjertegarn".

Logoet - et rødt neon Hjerte - prægede igennem mange år fabriksskorstenen. Virksomheden er her i 2000 årene blevet ombygget til en moderne uddannelsesinstitution for Odense Tekniske Skole.

Den udflytningsbølge som kom til at markere sig i den odenseanske industri fik en afsmittende virkning, som dels var konjunkturbestemte, men lige så meget strukturbestemte.

En markant virksomhed som placerede sig i front indenfor området var Haustrups fabrikker, der med sit speciale i blikemballage havde fået vokseværk. I midten af 50'erne begyndte en udflytning fra den indeklemte beliggenhed på Tolderlundsvej til et nyhvervet område ved Næsbyvej "Thorslund" (tidligere

Næsbyhoved Sø) og her etableres et helt nyt fabriksområde med indhold af højteknologisk fremstillingsudstyr.

Virksomhedens bygningsprofiler vidner om et ejerskabs formåen til at vise produktiv højkvalitet.

Skulle man være i tvivl, så betragt THOR-monumentet som toner frem på hjørnet af Ålykkeallé og Næsbyvej.

Det forladte domicil i Skibhuskvarteret er senere ombygget til ældreinstitution.

Mange andre virksomheder fik en tur gennem udflytningsmaskinen, men det var dog de største der kom til at præge bybilledet mest.

Thomas B. Thriges Fond, som var ejer af virksomheden opkøbte A/S Titan, og blev sammensluttet med den svenske ASEA-koncern.

Koncernens udflytning til Åbakken i den østlige bydel foregik over en årrække i 60'erne.

I det nu forladte fabriksområde har såvel institutioner som offentlig virksomhed indtaget de ledige arealer med både ny-

foto: Flemming Wedell

byggeri og renovering af det bestående. Senest er der her i 2007 åbnet et bazar marked med en mangfoldighed af salgsboder.

Industrigrupperne tegnede sig for størstedelen af Udflyttervirksomhederne, men der var også de mindre tunge af slagsen. Som Roulunds Fabrikker, der var placeret på Rugårdvej og fik anlagt et stort nybyggeri i Hjallesse Hestehave. Andre virksomheder blev opslugt af beslægtede produktioner eller nedlagde sig selv.

En omfattende del af udflytningen efter 1945 blev også stærkt fremskyndet af den kapitaltransfussion, som U.S.A. ydede Vesteuropa ved hjælp af den såkaldte Marshalplan, hvor Danmark i de efterfølgende år kom til at opleve en højkonjunktur og dermed en ekspansiv udvikling for industrien.

BYOMDANNELSE

Den del af den Odenseanske bystruktur der blev stærkest udsat for en nyskabelse kan ikke alene tilskrives industrinedlæggelse, men også beslutningen om at anlægge en motorgade gennem den middelalderlige bykerne, (ingen genfortælling) og dog, Sortebrødretorv kommer man ikke uden om. Fra de politiske og erhvervsmæssige kredse skortede det ikke på ideer.

Beliggenheden var ideel, nu stod man med et næsten jomfrueligt areal, som indbød til at skabe et kulturelt centrum nær ved Banegården og den nye Thomas B. Thrigesgade.

Det var næsten ønsketænkning. Selv om Eventyrdigterens område kom en tur igennem saneringsmaskinen, så kunne "Odense" hele Danmarks midtby ikke gå fremtiden i møde uden et kulturelt samlingssted.

Foto: Andreas Isager

Ideforslag og arkitektkonkurrencer, førte i 1980 til beslutningen om at opføre det nu kendte "Radisson SAS H.C. Andersen Hotel" og i 1981 gik man i gang med opførelsen af en Koncert- og Kongresbygning.

Men der hvor mange mennesker samles, bliver det også bilernes mødested. Store parkeringsarealer, som var helt utilstrækkelige, gav billisten en ekstra oplevelse og et bidrag til bødekassen.

I de fysiske rammer, der her var blevet skabt kunne kulturen komme i højsædet.

Jo sandelig, nu skulle kvarterets nye tilflyttere og byens borgere gøres bevidste om de nye kvaliteter byen var blevet beriget med. Sommerlørdage med torvehandel, og koncerthusets grøntsagskonserter, kan virkelig trække Odenseborgere af huse, hvor de frit kan deltage i et sceneri der foregår for åbent tæppe.

Et kik fra toppen af "Pengesiloen" (Bi-

kubens bygning) kan godt give en vision for anskuelsesanvisning på det tyvende århundredes byplanlægning.

Et "Byrum" der er uden fortilfælde, men beriget med nye herlighedsværdier, hvor det hele var begyndt i året 1795, med Odense Comedie Huus, som var det første Theater udenfor København.

De industriforetagender, såvel store som små, der i en periode på mere end 150 år, var indbegrebet af et dynamisk bysamfund, forsvandt over en tid på kun 25 år.

At der endnu i år 2007 stadig kan eksistere et par miljøbelastende virksomheder i den indre By, er da værd at tænke over.

Med nærværende indlæg vil Byforeningen afslutte sine beretninger i anledning af "INDUSTRIKULTURENS ÅR"

Kaj Brinkmann

ALBANI BRYGGERIERNE

rundvisning

foto: Flemming Wedell

- tid > torsdag den 11. oktober, klokken 19⁰⁰
- sted > hovedindgangen ved Tværgade 2
- tilmelding > Jens Ulrik Rasmussen, 66 18 64 38 eller Poul Karmdal, 66 14 27 72
- obs > begrænset deltagerantal!
- mødegebyr > 25,- kr. inklusiv en forfriskning.

Albani Bryggeriet, der blev opført i 1859 er et udmærket eksempel på industriens start i Odense. Det repræsenterer udviklingen fra et beskedent bryggeri med skiftende ølsorter, produktionsmetoder og opkøb af andre bryggerier til en supermoderne storbryggeri.

Albani har med stor velvillighed inviteret Byforeningen til at se produktionen, men allermest ser vi frem til at høre om virksomhedens historie og udvikling, der samtidig er en del af albanikvarterets opvækst.

Der vil samtidig blive lejlighed til at smage på brygget.

INDUSTRIKULTUR

studieudflugt til Greisdalen og Horsens

foto: Flemming Wedell

Dette spændende arrangement er ligeledes omtalt i augustbladet.

Tilmeldingsfristen er den 16. oktober.
Slut op, så turen kan blive til noget.
Det kniber med tilslutning.

Turen går over Vejle, hvor vi følger Aaen op igennem Grejsdalen og ser de mange, tidlige industrier drevet ved vandkraft. (mindst 15 vandmøller). Aaen falder ca. 25 meter over en strækning på 6 km. Nu ombygges de gamle industrier til boliger mm.

I Horsens ser vi den fredede ejendom "Bastian", en af de ældste industribygninger – nu nyindrettede lyse, kontormiljøer.

Industrimuseet i Horsens er et arbejdende museum, der fortæller om den industrielle udvikling, hvor arbejdere på værksteder viser, hvordan fagene udvikles til industriproduktion. 6 Arbejderboliger viser udviklingen fra 1880 til 1998. Rundvisning ved museumsleder Ole Puggaard.

På hjemturen aflægger vi besøg ved Lyng Kirke kort før Lillebæltsbroen.
- En meget spændende kirke fra 1994 tegnet af Inger og Johannes Exner.

tid	> heldagsudflugt søndag den 28. oktober, klokken 8 ⁰⁰ /8 ¹⁰
forventet hjemkomst ca. 17 ⁰⁰
sted	> afgang kl. 8 ⁰⁰ fra busholdepladsen i Hans Mulesgade (ved hotel HCA) og kl. 8 ¹⁰ fra P-pladsen på hjørnet Hjallesvej / Munkersvej
tilmelding	> Poul Karmdal 66 14 27 72 eller poul@karmdal.com senest 16. oktober!
deltagerpris	> 200,- kr. inklusiv entre og rundvisninger.
vådt & tørt	> museets "Cafe Gaslight" tilbyder en lun ret eller platte til 60,- kr. excl. drikkevarer. Helst forudbestilling.

FOSS' FABRIKKER

erstatte det aflyste besøg i august

tid	> lørdag den 10. nov., <i>klokken 11⁰⁰</i>
sted	> Foss' Fabrikker, Ryttergade 12
tilmelding	> Jens Ulrik Rasmussen, 66 18 64 38 eller Poul Karmdal, 66 14 27 72
obs	> begrænset deltagerantal
mødegebyr	> 40 kr.

FABRIKKEN

- er en del af den oprindelige, kommunalt ejede rytterkaserne tegnet af arkitekt C.F. Lendorf og E. Schwanenflügel i 1880.

Opført til indkvartering af officerer – der er endnu bevaret et rum med billede af den tidligere beboer og munderingsskab.

Bygningen fremstår i dag som et velbevaret minde om forrige århundredes industrikultur, ikke mindst fordi der stadigvæk er produktion i de oprindelige lokaler. Båndvæve producerer stadig alle former for seler.

Firmaet er grundlagt i 1884 i Nedergade af O. Foss som detailforretning med fremstilling af forklæder, kitler, kjoler mm.

Efterhånden blev det en gros fabrikation og firmaet flyttede omkring 1910 til bedre og mere velegnede fabrikslokaler i den gamle Rytterkaserne, hvor der netop var store højloftede lokaler. Der findes stadig rester af fortidens stuklofter.

ODENSE HAVN

ved Per Berga Rasmussen

Foto: Flemming Wedell

tid	> lørdag den 8. dec., <i>klokken 11⁰⁰</i>
sted	> Den gamle Toldbod, Londongade 4.
tilmelding	> Jens Ulrik Rasmussen, 66 18 64 38 eller Poul Karmdal, 66 14 27 72
mødegebyr	> 150 kr. ekskl. drikkevarer

HAVNEUDVIKLING

Havnens udvikling og fremtidsplaner set med en politikers øjne.

Byforeningen har bedt byrådsmedlem Per Berga Rasmussen vise os rundt på havnen og fortælle om byggeriet og fremtidsplaner.

Efter ca. 1 times tid – afhængig af vind og vejr - samles vi i Marineforeningens hyggelige lokaler, hvor der serveres en snaps til at lune, dertil et stykke med sild, skipperlabskovs, kaffe og småkager.

Derpå afholdes det traditionelle bogmarked på Isagers tegnestue i den "Gamle Toldbod", hvor der er mulighed for at købe "Odense Bøger" til rimelige priser.

BY & LAND

medlemsmøde om fremtidige forhold

- tid > tirsdag den 27. november, klokken 19⁰⁰
 sted > Soldaterhjemmet Dannevirke, Sdr. Boulevard 15
 bemærk > begrænset deltagerantal.
 tilmelding > Frede Madsen, 66 13 58 45 eller Søren Michael Nielsen, 65 91 01 42
 obs > af hensyn til traktementet kræves der tilmelding
 mødegebyr > gratis

HOVEDFORENINGENS FREMTID

Mødet afvikles i to afdelinger:

DEL 1.

Bestyrelsens redegørelse for Byforeningens fremtidige forhold til landsforeningen BY & LAND og de økonomiske konsekvenser heraf.

Sandsynligvis vil der være valgmulighed mellem flere kontingentsatser alt efter det enkelte medlems ønske. Beløbstørrelser kan ikke gives her, men vil foreligge til mødet, da BY & LAND først holder ekstraordinær generalforsamling den 17. november.

PAUSE

Traktement på foreningens regning.

DEL 2. Causeri**BUD FRA DET GAMLE ODENSE**

Interessante og sjove historier fra billeder og bøger fra det gamle Odense v. Ole Jepsen og Frede Madsen m.fl.

ODENSE SUKKERKOGERI

rundvisning ved arkitekt Otto Wagner

foto: Flemming Wedell

tid	> onsdag den 9. januar 2008, klokken 19 ⁰⁰
sted	> Vesterbro 120
tilmelding	> Jens Ulrik Rasmussen, 66 18 64 38 eller Poul Karmdal, 66 14 27 72
obs	> begrænset deltagerantal!
mødegebyr	> 25,- kr. inklusiv kaffe/te.
kørsel	> savner nogen transport, så sig til.

Sukkerkogeriet var en af byens store industrivirksomheder opført i den flotte industriarkitektur, der heldigvis er bevaret.

I det indre er huset udnyttet til fagforeningen F O A. og huset emmer af byg-

ningskultur, når man kommer rundt i huset.

Arkitekt Otto Wagner, der forestod ombygning og restaurering vil vise rundt.

Fagforeningen har beredvillig stillet sig til rådighed for en rundvisning og vil over en kop kaffe/te berette om husets historie.

UNDERTEGNEDE ØNSKER AT TEGNE MEDLEMSSKAB

Giro nr. 1551 555 4985

NAVN

enkelt medlemskab
200 kr./år

VEJ

husholdning
250 kr./år

POSTNUMMER/BY

studerende/pensionist
25 kr. rabat på
ovenstående

Eventuelt indmeldt af

UNDERSKRIFT/DATO

Blanketten sendes til:

Byforeningen for Odense, v/ kasserer Søren Michael Nielsen
Østre Stationsvej 42, 5000 Odense C.

Disse kontingentsatser er vedtaget på generalforsamlingen i april 2007. Byforeningen for Odense tager forbehold for kommende ændringer i forbindelse med Medlemsmødet den 27. november.

POST**PP**

DANMARK

MAGASINPOST

STANDARD

A**BLIV MEDLEM!**

Ønsker du at modtage bladet fast eller deltage i foreningens aktiviteter, kan du rekvirere yderligere materiale ved at kontakte et medlem af bestyrelsen. (Kontaktinformationer på side 2).

foto: Flemming Wedell

**THOMAS B. THRIGES GAMLE
KRAFTCENTRAL SKAL FORMIDLES**

I forbindelse med sit besøg i Odense den 10. september besøgte kulturminister Brian Mikkelsen også Thriges gl. kraftcentral i Buchwaldsgade.

Mange var mødt frem for at konstatere, at det gode samarbejde mellem Olav de Linde, Th.B.Thrignes fond og Odense Bys Museer havde resulteret i en aktiv og fornuftig anvendelse af den gamle energicentral.

Bygningen er fredet - bl.a. takket være Byforeningens initiativ, og nu er der

gode planer for bygningens indre fremtræden.

De implicerede samarbejdspartnere har sluttet op om et koncept, der vil gøre det muligt for interesserede at få adgang til huset og indblik i en svunden tid, som ganske mange odenseanere og fynboer har haft et forhold til.

Odense Bys Museer har fået ansvaret for formidlingen. Maskinerne bevares, og en del af rummet indrettes med information og dokumentation.